

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3370

Vragen van het lid **Servaes** (PvdA) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over de implementatie van de Terezin Verklaring over de compensatie van holocaust-slachtoffers (ingezonden 30 mei 2016).

Antwoord van Minister **Koenders** (Buitenlandse Zaken), mede namens de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (ontvangen 31 augustus 2016).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Holocaust survivors dying in poverty while awaiting compensation»?¹

Antwoord 1

Ja

Vraag 2

Bent u het eens met de stelling dat in veel van de 47 landen die in 2009 de Terezin Verklaring² ondertekenden, nog te weinig is gedaan om deze verklaring te implementeren, waardoor veel overlevenden van de Holocaust nog altijd niet gecompenseerd zijn voor gestolen eigendommen tijdens de Tweede Wereldoorlog? Zo nee, waarom niet? Zo ja, in welke landen speelt deze problematiek?

Antwoord 2

Het hierboven genoemde bericht stelt dat er nog te weinig is gedaan om de Terezin Verklaring te implementeren. De Verklaring is niet bindend, maar de ondertekenaars dienen zich in te spannen om overlevenden van de Holocaust te compenseren. Het kabinet is vooralsnog niet bekend met de precieze feitelijke situatie met betrekking tot de maatregelen die de 47 landen hebben genomen sinds hun ondertekening van de Terezin Verklaring in 2009. Voor wat betreft Nederland herkent het kabinet de in het artikel geschetste situatie niet. Zo heeft Nederland een uitgewerkt stelsel van sociale wetten voor oorlogsgetroffenen, binnen een zorgstelsel dat zorg voor iedereen bereikbaar maakt. Tevens hebben zich na-oorlogse commissies gebogen over

¹ <http://www.theguardian.com/world/2016/may/05/holocaust-survivors-dying-poverty-waiting-restitution-compensation>

² <http://www.eu2009.cz/en/news-and-documents/news/terezin-declaration-26304/>

rechtsherstel, claims, restitutie en schadevergoedingen van roerende goederen, onroerend goed en oorlogstegoeden. Er zijn gelden ter beschikking gesteld aan de Joodse gemeenschap en bredere mechanismen ontwikkeld voor restitutie, zoals rond gestolen of verdwenen kunst.

Vraag 3 en 4

Bent u bereid om het belang van de Terezin Verklaring op Europees niveau te benadrukken en ervaringen omtrent de implementatie van de genoemde verklaring met andere Europese lidstaten te delen, voornamelijk met de landen die achterlopen met de implementatie? Zo ja, hoe bent u van plan dit te doen? Zo nee, waarom niet?

Ziet u kans om op EU-niveau concrete stappen te zetten om de implementatie van de Terezin Verklaring te bespoedigen, bijvoorbeeld de aanstelling van een speciale Europese gezant voor post-Holocaust zaken of een gemeenschappelijke verklaring van de Europese Raad waarin het belang van de Terezin Verklaring wordt onderstreept? Zo ja, bent u bereid om uw rol als EU-voorzitter te gebruiken om dergelijke stappen in gang te zetten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3 en 4

Tsjechië was in 2009 de initiatiefnemer van de Terezin Verklaring. Nederland heeft de verklaring ondertekend en zet zich in om dit nationaal vorm te geven. Compensatie voor Holocaustslachtoffers is een gevoelig thema. Landen moeten hun eigen beleid kunnen vormgeven omdat landen in Europa op verschillende manieren en in verschillende snelheden hun verleden verwerken. Nederland is daarom niet voor een speciale Europese gezant voor post-Holocaustzaken. Nederland is gezien het belang van het onderwerp wel bereid om binnen de International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA) nationale best practices te delen.

De strijd tegen antisemitisme gaat uiteraard onverminderd voort, ook via de EU. Het kabinet verwelkomt dat de Europese Commissie per 1 december 2015 een coördinator antisemitisme, Katharina von Schnurbein, heeft aangesteld. Ook tijdens het Nederlandse EU-voorzitterschap is hier aandacht voor geweest. Zo heeft het Nederlandse voorzitterschap een geslaagde bijeenkomst georganiseerd op in Amsterdam op 28 april jl met de Europese coördinator antisemitisme, de Europese coördinator anti-moslimhaat en Nederlandse Joodse en Islamitische maatschappelijke organisaties.